

33 ПРЕДРАГ – ПЕЋА МИЛОСАВЉЕВИЋ
Ослободиоци, 1969–1972

34 ОЛГА ЈЕВРИЋ
Артикулација простора IV а, 1970
(1981)

35 МИОДРАГ – МИЋА ПОПОВИЋ
Планирање љод човека (Мајмун), 1979

36 СТОЈАН ЂЕЛИЋ
Ехо XII, 1978.

37 МЛАДЕН СРБИНОВИЋ
Цвеће и скулптура, 1958–1960

38 ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ
Крик (Cri fig. XXIII), 1984

39 МИЛОРАД – БАТА МИХАИЛОВИЋ
Сџикс, 1985

40 РАДОМИР РЕЉИЋ
О ружи, 1967

41 ДУШАН ЏАМОЊА
ВМУ III, 1999

42 МИЛАН КОЊОВИЋ
Ема храни Верочку, 1931

43 ЉУБОМИР – ЉУБА ПОПОВИЋ
Данџе. Безболношћ, 1963

44 СВЕТОМИР АРСИЋ БАСАРА
Оклојник Цара Лазара, 2012

45 ПЕТАР ОМЧИКУС
Црмница, 1949

46 НИКОЛА – КОКА ЈАНКОВИЋ
Александар Белић, 1976

47 ДУШАН ОТАШЕВИЋ
Ars superat omnia, 2003

48 ТОМЕ СЕРАФИМОВСКИ
Дејан Медаковић, 2004

49 ТОДОР СТЕВАНОВИЋ
Црно и бело сунце, 1990–1999

50 МИЛИЦА СТЕВАНОВИЋ
*Борови, лимени кров, ѓрозори
сџакленика*, 1997–2014

НЕДЕЉКО ГВОЗДЕНОВИЋ
Бели зид са лешчицама, 1965

ИВАН ТАБАКОВИЋ
Прометеј, 1975

Одржавање изложбе помогло Министарство културе
и информисања Републике Србије

Издавач: Српска академија наука и уметности

За издавача: Душан Оташевић
Аутор изложбе и поставке: Јелена Межински Миловановић
Лектура: Ивана Игњатовић
Фотографије: Владимир Поповић и документација САНУ
Штампа: Штампарија САНУ, Београд · Тираж: 1000

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

УМЕТНИЧКА ЗБИРКА
СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ
АКАДЕМИЦИ

Поводом 175 година од оснивања САНУ

Галерија РТС, Београд
Таковска 10
14. септембар – 15. октобар 2017

Ликовни уметници академици

Репрезентативна палата САНУ у Кнез Михаиловој 35 – визуелни симбол Српске академије наука и уметности – доминира центром Београда и једном од најлепших престоличких улица. Саставни део ентеријера али и екстеријера „Дома Академије“ чине уметничка дела сакупљана од оснивања Друштва српске словесности 1841. године, а затим током деловања Српског ученог друштва (основаног 1864), као и Српске краљевске академије (основане 1886), која их је наследила и која је после Другог светског рата прво деловала под називом Српска академија наука и потом, од 1960, као Српска академија наука и уметности.

Културни и јавни живот у палати САНУ од њене изградње 1924, када је углавном била намењена издавању како би се од тих прихода финансирали Академијина делатност, до данас готово је једнако интензиван – то је било и остало место културних контаката и размене идеја. Она обухвата библиотеке, изложбене просторе, уметничке атеље, ту се одржавају предавања, концерти, важни скупови и води се културна политика. Ипак, тек по уласку САНУ у сопствену зграду 1952. године намена палате суштински је измењена и она је данас првенствено у функцији делатности интелектуалне елите српске средине.

Услови да Академија у својој палати излаже уметничка дела, она од којих је касније формирана Уметничка збирка САНУ, стекли су се по послератној адаптацији простора за потребе рада САНУ и чување Академијиних фондова. Држава је тада била спремна да административно и финансијски подржи тај важни и давно започети пројекат – формирање Академијине Уметничке збирке.

Уметнички радови, понекад наменски набављани за поједине просторе у згради САНУ, као и репрезентативна дела наших најистакнутијих уметника, изложени су у ентеријерима у којима Академија делује, где се одржавају састанци, остварују научни и уметнички пројекти. Уз бисту Јована Стерије Поповића, једног од оснивача Друштва српске словесности (рад Ристе Стијовића), део ентеријера улазног хола САНУ јесте и алегорична делатности институције – *Две музе. Наука и уметност* Ђоке Јовановића. Свечану салу красе слике *Наука* Петра Лубарде и *Уметност* Мила Милуновића, затим биста првог председника Српске краљевске академије Јосифа Панчића (рад Ђоке Јовановића), као и три витража алегоричке тематике Младена Србиновића. У предворју Свечане сале, уз седам мањих Србиновићевих витража, налазе се скулптуре српских просветитеља и књижевника – Доситеја (рад Петра Убавкића), Вука (рад Ђоке Јовановића) и Његоша (рад Ивана Мештровића).

СТЕВАН – СТЕВА ТОДОРОВИЋ
Портрет Нићифора Дучића, 1874

У сали Председништва изложени су портрети истакнутих академика и добротвора Академије – рељефи Ђоке Јовановића и Петра Убавкића, као и Пупинов портрет, рад Стевана Алексића. Одељење медицинских наука САНУ прикупило је најпотпунију галерију портрета својих чланова. У просторијама Одељења ликовне и музичке уметности налази се готово читав мали музеј који чине репрезентативни радови његових чланова. Поред дела испред Свечане сале и у улазном холу, посетиоци могу да виде радове академика у салону Академијиног клуба и легат Олге Јеврић.

У време коначног уобличавања и „озваничења“ Уметничке збирке Српске академије наука и уметности, године 1968/1969, колекцију је чинило око деведесет дела. Академијина збирка данас броји око три хиљаде каталожних јединица – то су дела ликовних уметника академика (њих је укупно седамдесет два, али САНУ не поседује радове свих својих чланова), дела других домаћих аутора и, у мањем броју, радови страних уметника. Дела у Уметничкој збирци омогућују праћење развоја ликовне уметности у Србији, оних токова којима су чланови САНУ давали предност у сфери ликовног израза, као и упознавање са уметницима који су постали академици због тога што су обележили нашу ликовну уметност.

Колекција Уметничке збирке Српске академије наука и уметности хронолошки је омеђена графиком манастира Хопова из средине XVIII века, најстаријим датованим радом, и најновијим делима активних чланова Одељења ликовне и музичке уметности – Владимира Величковића, Светомира Арсића Басаре, Душана Оташевића, Тодора Стевановића, Милице Стевановић, Петра Омчикуса и других – с краја прве и из друге деценије XXI века. Када је реч о техникама, Уметничка збирка поседује слике – уља, темпере, пастеле – затим цртеже и графике у различитим техникама, скулптуре у бронзи, камену, гипсу и дрвету, радове у комбинованој техници, акварелисане фотографске портрете итд.

Публика је први пут могла да види дела из Академијине Уметничке збирке као поставку у јуну 1982. године у реконструисаном, обновљеном и проширеном простору Галерије САНУ. Од тада се Збирка на изложбама редовно представља јавности.

Овом приликом – поводом 175 година постојања – Српска академија наука и уметности јавности представља избор из свог уметничког фонда. Реч је о педесетак радова ликовних уметника чланова САНУ од њеног оснивања до данас (међу њима су и дела једног архитекте – Александра Дерока). То су радови који се чувају у Уметничкој збирци и излажу у просторијама зграде САНУ, а о којима се стара Галерија САНУ. Поред Академијине колекције уметничких дела, изложба *Уметничка збирка САНУ – ликовни уметници академици* учиниће приступачним најширој јавности и део репрезентативног ентеријера палате Српске академије наука и уметности, али и самог живота и рада ове значајне институције, која постоји готово два столећа.

Јелена Межински Миловановић

ПАВЛЕ – ПАЈА ЈОВАНОВИЋ
Мачевање

- 01 СТЕВАН – СТЕВА ТОДОРОВИЋ*
Портрет Нићифора Дучића, 1874
- 02 ЂОРЂЕ – ЂОКА МИЛОВАНОВИЋ
Чесма са две луле, 1880–1890
- 03 ПЕТАР УБАВКИЋ
Доситеј Обрадовић, 1883
- 04 ВЛАХО БУКОВАЦ
Мој Аџо
- 05 ПАВЛЕ – ПАЈА ЈОВАНОВИЋ
Мачевање
- 06 ЂОРЂЕ КРСТИЋ
10. август 1872. године и последице његове
- 07 УРОШ ПРЕДИЋ
Рано јутро са моје балкона. Карабурма, 1918
- 08 ИВАН МЕШТРОВИЋ
Њејош
- 09 ЂОРЂЕ – ЂОКА ЈОВАНОВИЋ
Напуштена (Осјављена), 1907
- 10 МАРКО МУРАТ
Тинка Ковачић, 1904
- 11 ЉУБОМИР – ЉУБА ИВАНОВИЋ
Браћина. Сеоски џуџ, 1915
- 12 ТОМА РОСАНДИЋ
Скулићор, 1930
- 13 ЂОРЂЕ АНДРЕЈЕВИЋ КУН
Мршва природа с глобусом, 1952
- 14 МИЛО МИЛУНОВИЋ
Море, 1960
- 15 СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ
Биста дејшеца, 1921
- 16 АЛЕКСАНДАР ДЕРОКО
Ламени наг Србијом, 1813

- 17 МАРКО ЧЕЛЕБОНОВИЋ
Полуакџ (Девојка са сјушћеном дрешелом), 1936
- 18 ПЕТАР ЛУБАРДА
Бока Кошорска, 1950–1955
- 19 ЗОРА ПЕТРОВИЋ
Селанка
- 20 АНТУН АГУСТИНЧИЋ
Маршал Тишо
- 21 ЈОВАН БИЈЕЛИЋ
Девојчица с лушком, 1928
- 22 НЕДЕЉКО ГВОЗДЕНОВИЋ
Бели зид са лествицама, 1965
- 23 БОЖИДАР ЈАКАЦ
Павле Савић, 1976
- 24 ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ
Македонска варошица
- 25 РИСТО СТИЈОВИЋ
Торзо девојке, 1971
- 26 СТОЈАН АРАЛИЦА
Портрет Луја Војновића, 1929
- 27 БОРИВОЈЕ СТЕВАНОВИЋ
Чубурски џошок, 1934
- 28 ИВАН ТАБАКОВИЋ
Прометјеј, 1975
- 29 МАРИНО ТАРТАЉА
Букећ њоложен на роза (Положен букећ на роза), 1970
- 30 ФРАНО КРШЕНИЋ
Плети ме, њлети мајчице, око 1950
- 31 ЉУБИЦА – ЦУЦА СОКИЋ
Ентеријер са фијуром која шије, 1939
- 32 ИВАН РАДОВИЋ
Сликар и модел, 1930